

PREDGOVOR

Univerzitet u Sarajevu – Institut za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava (u daljem tekstu: Institut) ključna je naučnoistraživačka ustanova u Bosni i Hercegovini u oblasti istraživanja i dokumentiranja genocida, zločina protiv čovječnosti, ratnih zločina, agresije i drugih međunarodnih zločina.

Institut je osnovan, na prijedlog Vlade Republike Bosne i Hercegovine, Uredbom sa zakonskom snagom Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine 4. septembra 1992. godine (*Službeni list Republike Bosne i Hercegovine*, broj 16 od 18. septembra 1992). Navedena Uredba potvrđena je Zakonom o potvrđivanju uredbi sa zakonskom snagom, koji je usvojila Skupština Republike Bosne i Hercegovine 1. juna 1994. godine (*Službeni list Republike Bosne i Hercegovine*, broj 13 od 9. juna 1994).

Osnivanje Instituta u septembru 1992. godine odvijalo se u najtežim okolnostima agresije na Republiku Bosnu i Hercegovinu. U takvom historijskom trenutku potreba za prikupljanjem, evidentiranjem i naučnom obradom relevantnih činjenica nije predstavljala isključivo naučni zadatak, već i imperativ od izuzetnog društvenog i državnog značaja. Od samog početka, Institut je imao ključnu ulogu u dokumentiranju zločina, prikupljanju vjerodostojnih izvora te stvaranju naučne osnove za razumijevanje razmjera, obrazaca i karaktera počinjenih zločina.

Osnivanje i djelovanje Instituta predstavlja institucionalni odgovor države i akademske zajednice na najteže oblike kršenja međunarodnog prava počinjene tokom agresije na Republiku Bosnu i Hercegovinu. Kontinuiranim naučnim istraživanjem, dokumentiranjem i publikovanjem rezultata, Institut doprinosi očuvanju sudske i historijske istine, razvoju međunarodnog prava i borbi protiv negiranja i relativizacije zločina, čime ostvaruje trajnu naučnu i društvenu vrijednost. Na taj način Institut vrši krucijalni društveni doprinos u izgradnji, očuvanju i razvoju mira i mirnodopskog razvoja države i društva.

Uredbom sa zakonskom snagom Institut je koncipiran kao javna naučna ustanova, čija je djelatnost od samog osnivanja definirana

široko i interdisciplinarno. Zločini se istražuju i sagledavaju iz pravnog, historijskog, sociološkog, kriminološkog, demografskog, politološkog, kulturološkog i drugih aspekata, što je od početka odredilo posebnost Instituta i njegovu izraženu naučnu širinu.

Razvoj Instituta odvijao se kroz više etapa, u uslovima promjenjivih društveno-političkih i ekonomskih okolnosti. Najizazovniji period bio je od 1992. do kraja 1995. godine, kada je Institut djelovao u ratnim uslovima i kada su, uprkos neposrednoj ugroženosti, sistematski prikupljani dokumenti, svjedočenja i empirijski podaci o počinjenim zločinima. U tom periodu uspostavljena je istraživačka mreža i postavljeni su temelji arhivskih i dokumentacionih fondova, koji su u narednim decenijama kontinuirano proširivani te su postali oslonac za brojna naučna istraživanja, publikacije i stručna vještačenja.

U poslijeratnom periodu Institut je prolazio kroz složene statusne i finansijske promjene, obilježene kontinuiranim otežanim funkcioniranjem, pri čemu su institucionalni i materijalni izazovi ostali trajno prisutni do danas. Značajan stepen stabilizacije institucionalnog položaja ostvaren je 2007. godine preuzimanjem osnivačkih prava od strane Kantona Sarajevo i uključivanjem Instituta u strukture Univerziteta u Sarajevu. Stjecanje statusa punopravne članice Univerziteta u Sarajevu 2008. godine dodatno potvrđuje naučni, društveni i institucionalni značaj Instituta.

Značaj Instituta mjeri se, prije svega, rezultatima naučnih istraživanja, koja su od osnivanja do danas ostala temelj njegovog djelovanja i koja će predstavljati osnovu i budućeg rada. Tokom višedecenijskog djelovanja Institut je izgradio prepoznatljivu istraživačku i izdavačku djelatnost: sistematski je prikupljao i obrađivao dokumentaciju o masovnim zločinima, realizirao obimna empirijska istraživanja, objavljivao naučne studije, zbornike i druge relevantne publikacije, te uspostavljao kontinuiranu saradnju s domaćim i međunarodnim akademskim i stručnim institucijama.

Posebno je značajna uloga Instituta u kontekstu procesuiranja zločina i izgradnje mira, budući da se rezultati njegovih istraživanja kontinuirano koriste u stručnim analizama i vještačenjima u sudskim postupcima, te da su imali vidljiv i dokumentiran odjek u međunarodnim pravosudnim

postupcima. Dokumentacija, istraživački nalazi i ekspertize Instituta korišteni su u radu Međunarodnog krivičnog tribunala za bivšu Jugoslaviju i Međunarodnog suda u Hagu, uključujući ključne predmete koji su se odnosili na genocid i druge teške međunarodne zločine. Paralelno s tim, Institut je bio i ostao aktivan u organizaciji i suorganizaciji naučnih skupova i konferencija, kao i u njegovanju kulture pamćenja i naučno utemeljenog javnog diskursa o zločinima, uključujući obilježavanje godišnjica vezanih za genocid i masovne zločine. U tom smislu, Institut i danas, kao i u budućnosti, ostaje opredijeljen za provođenje relevantnih naučnih istraživanja i realizaciju projekata od trajnog značaja za nauku i društvo u cjelini.

Pred Institutom stoje jasno definirani izazovi budućeg djelovanja: osiguranje dugoročne institucionalne stabilnosti, jačanje kadrovskih i finansijskih kapaciteta za provođenje složenih naučno-empirijskih istraživanja, sistemski razvoj Arhiva i biblioteke kao temeljne infrastrukture znanja te unapređenje međunarodne vidljivosti naučnih rezultata kroz izdavačku djelatnost, saradnju i aktivno uključivanje u relevantne akademske mreže i baze podataka. Upravo Godišnjak Instituta nastaje kao dio tog strateškog opredjeljenja – kao platforma kontinuiteta, visokih akademskih standarda i međunarodne dostupnosti te kao prostor u kojem se naučno utemeljeno, kritički i odgovorno objavljuju rezultati istraživanja.

Godišnjak Instituta pokrenut je na osnovu Odluke donesene na sjednici Vijeća Instituta 27. decembra 2024. godine. Navedenom Odlukom formalno je utemeljeno izdavanje Godišnjaka kao periodične naučne publikacije Instituta, s ciljem kontinuiranog objavljivanja relevantnih naučnih i stručnih radova iz oblasti djelovanja Instituta. Istom Odlukom Vijeća Instituta imenovan je glavni i odgovorni urednik Godišnjaka, dr. sc. Muamer Džananović, viši naučni saradnik i direktor Instituta, koji je ovlašten da formira redakciju i provede sve stručne, organizacione i tehničke pripreme za izdavanje Godišnjaka. U skladu s tom Odlukom, direktor Instituta je 14. aprila 2025. godine donio Odluku o imenovanju članova redakcije Godišnjaka Instituta. Redakcija je sastavljena od uglednih naučnika i istraživača iz Bosne i Hercegovine i inostranstva, čime je osiguran visok nivo stručnosti, interdisciplinarnosti

i međunarodne zastupljenosti. Redakciju Godišnjaka čine: dr. Gregory Stanton (George Mason University, Sjedinjene Američke Države), dr. Samuel Totten (University of Arkansas, Sjedinjene Američke Države), dr. Eric Ndushabandi (University of Rwanda, Ruanda), dr. Rosa Aloisi (Trinity University, Sjedinjene Američke Države), dr. Onur Uraz (Hacettepe University, Republika Turska), dr. Nike Wentholt (University of Humanistic Studies, Utrecht, Kraljevina Nizozemska), dr. Sarah Wagner (The George Washington University, Sjedinjene Američke Države), dr. Selman Dursun (University of Istanbul, Republika Turska), dr. Hariz Halilovich (Royal Melbourne Institute of Technology (RMIT), Australija), dr. James Waller (University of Connecticut, Sjedinjene Američke Države), dr. Adnan Jahić (Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli, Bosna i Hercegovina), dr. Ermin Kuka (Univerzitet u Sarajevu – Institut za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava, Bosna i Hercegovina), dr. Merisa Karović-Babić (Univerzitet u Sarajevu – Institut za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava, Bosna i Hercegovina), dr. Enis Omerović (Pravni fakultet Univerziteta u Zenici, Bosna i Hercegovina), dr. Safet Bandžović (Univerzitet u Sarajevu – Institut za historiju, Bosna i Hercegovina), dr. Zilha Mastalić Košuta (Univerzitet u Sarajevu – Institut za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava, Bosna i Hercegovina) i dr. Hikmet Karčić (Univerzitet u Sarajevu – Institut za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava, Bosna i Hercegovina). Ovakav sastav redakcije osigurava uravnotežen spoj međunarodnog i domaćeg naučnog iskustva, kao i interdisciplinarni pristup istraživanju genocida i drugih krivičnih djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom. Time se Godišnjak pozicionira kao relevantna naučna publikacija s jasno definiranim akademskim standardima i međunarodnom vidljivošću, u skladu s misijom i zadacima Instituta. Osnovni cilj Godišnjaka jeste da kroz kontinuirano i redovno objavljivanje izgradi prepoznatljivost te da bude indeksiran u što većem broju relevantnih međunarodnih naučnih i bibliografskih baza.

Nakon provedenih procedura utvrđeno je da je dvanaest radova prihvaćeno za objavljivanje u prvom broju Godišnjaka, a u nastavku slijedi njihov pregled.

U radu autora **dr. sc. Safeta Bandžovića**, naučnog savjetnika Univerziteta u Sarajevu – Instituta za historiju, **BRUTALNOST RATOVA I DOMETI DEOSMANIZACIJE BALKANA (1912–1913)**, autor analizira balkanske ratove 1912–1913. godine kao period masovnih zločina i progona muslimanskog stanovništva. Poseban fokus stavljen je na šovinističke i vjerske motive nasilja koje su provodile vojske balkanskih država protiv muslimanskog civilnog stanovništva Osmanskog Carstva. Rad razmatra proces deosmanizacije Balkana i njegove dugoročne posljedice na etničko-vjersku strukturu regije. Autor problematizira dominantne narative o “oslobođenju” i naglašava potrebu sagledavanja ovih događaja iz perspektive svih aktera.

U radu autora **prof. dr. Enisa Omerovića**, vanrednog profesora i dekana Pravnog fakulteta Univerziteta u Zenici, **“ETNIČKO ČIŠĆENJE” – NAJAVA GENOCIDA, NJEGOVO SREDSTVO I CILJ?**, razmatra se pravna priroda i značenje termina “etničko čišćenje” u međunarodnom pravu, posebno u kontekstu oružanog sukoba u Bosni i Hercegovini. Autor analizira upotrebu ovog pojma u dokumentima Ujedinjenih nacija i međunarodnoj sudskoj praksi, s ciljem utvrđivanja da li se radi o samostalnom međunarodnom zločinu ili o obliku genocida, odnosno zločina protiv čovječnosti, eufemizmu za genocid ili progonu kao obliku zločina protiv čovječnosti. Istraživanje se zasniva na analizi primarnih međunarodnopravnih izvora, rezolucija Vijeća sigurnosti i Generalne skupštine UN, izvještaja Komisije eksperata UN, Konvencije o sprečavanju i kažnjavanju zločina genocida te presuda i nalaza Međunarodnog krivičnog tribunala za bivšu Jugoslaviju i Međunarodnog suda u Hagu. Autor zaključuje da analiza geneze, upotrebe i pravne kvalifikacije termina “etničko čišćenje” pokazuje da je ovaj izraz, posebno u kontekstu oružanog sukoba u Bosni i Hercegovini, funkcionirao prije svega kao politički i diplomatski eufemizam za radnje koje su, prema svojoj strukturi, intenzitetu, jedinstvenom obrascu djelovanja i genocidnoj namjeri nosilaca politike, u potpunosti odgovarale obilježjima zločina genocida.

U radu autora **dr. sc. Elvedina Mulagića**, **DENIAL OF GENOCIDE – THE CASE OF GENOCIDE AGAINST BOSNIACS AND GENOCIDE AGAINST THE TUTSI**, razmatra se negiranje genocida

nad Tutsima u Ruandi i nad Bošnjacima u Bosni i Hercegovini, počinjenih gotovo istovremeno i u istom međunarodnom kontekstu 1990-ih godina. Autor ukazuje da je negiranje oba genocida bilo prisutno već tokom njihovog izvršenja, kako na međunarodnom nivou kroz postupanje Ujedinjenih nacija i velikih sila, tako i u postgenocidnom periodu kroz djelovanje pojedinaca, organiziranih grupa i državnih institucija. Posebna pažnja posvećena je različitim fokusima negiranja: u slučaju genocida nad Bošnjacima nastojanju da se umanje ili ospore dokazi genocida u Srebrenici 1995. godine, a u slučaju genocida nad Tutsima relativizaciji okolnosti koje su prethodile genocidu i broja žrtava. Rad identificira zajedničke obrasce i tehnike negiranja, te upozorava da njihova rasprostranjenost svjedoči o opstanku genocidne ideologije i ozbiljnom riziku njenog ponovnog ispoljavanja.

U radu autora **dr. sc. Almira Grabovice**, naučnog saradnika Univerziteta u Sarajevu – Instituta za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava, **UNIVERZALNA JURISDIKCIJA I NJEMAČKI KRIVIČNI ZAKON: PRIMJENA U PRESUDAMA ZAZLOČINGENOCIDA U REPUBLICI BOSNI I HERCEGOVINI**, analizira se primjena principa univerzalne jurisdikcije kroz praksu njemačkih sudova u procesuiranju zločina genocida počinjenih tokom agresije na Republiku Bosnu i Hercegovinu. Autor ukazuje da njemačko zakonodavstvo i međunarodne konvencije omogućavaju efikasno krivično gonjenje najtežih međunarodnih zločina, bez obzira na mjesto njihovog izvršenja ili državljanstvo počinitelja. Autor zaključuje da univerzalna jurisdikcija predstavlja važan mehanizam borbe protiv nekažnjivosti, doprinosi međunarodnoj pravdi i ima značajan pravni i historijski učinak u suočavanju s prošlošću.

U koautorskom radu **Bekir Hodžić i dr. Sarah Snyder**, student saradnik i gostujuća istraživačica Centra za proučavanje genocida i ljudskih prava Univerziteta Rutgers, **RECALLING SREBRENICA: FURTHERING EDUCATION ON THE GENOCIDE IN BOSNIA AND HERZEGOVINA WITHIN THE UNITED STATES**, analiziraju genocid u Bosni i Hercegovini unutar obrazovnih i kurikularnih okvira u Sjedinjenim Američkim Državama. Autori ukazuju na fragmentiranost američkog obrazovnog sistema i ozbiljne nedostatke u priznavanju i

predstavljanju genocida u Srebrenici i šireg genocida nad Bošnjacima u nastavnim programima. Posebna pažnja posvećena je izazovima razvoja nastavnih materijala, uključujući pedagošku osjetljivost, pristup traumi, dostupnost izvora i komparativne studije genocida. Rad naglašava potrebu za sveobuhvatnijim i institucionalno utemeljenim pristupom obrazovanju o genocidu, kao važnom sredstvu komemoracije, historijskog razumijevanja i prevencije budućih zločina.

U radu autora **dr. Davida J. Simona**, direktora Programa za studije genocida Univerziteta Yale, i **Sophie Foster**, istraživačice istog programa, **RETURN AND BELONGING – THREE DECADES OF STRUGGLE IN SREBRENICA**, razmatra se proces povratka i reintegracije preživjelih genocida u Srebrenici u poslijeratnom periodu. Autori analiziraju povratak kao pravni i politički mehanizam koji je, iako simbolički snažan, često zanemario dublje dimenzije pripadnosti, sigurnosti i obnove zajednice nakon genocida. Poseban fokus stavljen je na posljedice “domicida” i ograničenja restorativne pravde u kontekstu postdejtonske strukture Bosne i Hercegovine, naročito unutar bosanskohercegovačkog entiteta Republika srpska. Rad zaključuje da povratak u fizički prostor ne znači nužno i obnovu društvenih veza te da naslijeđe genocida i dalje oblikuje svakodnevni život i političku realnost u Srebrenici.

U radu autorice **Tali Nates**, direktorice Centra za holokaust i genocid u Johannesburgu, **USING MULTIDIRECTIONAL MEMORY TO LEARN ABOUT WAR AND GENOCIDE IN BOSNIA AND HERZEGOVINA 30 YEARS LATER**, razmatra se koncept multidirekcionalnog pamćenja kao pristup učenju o ratu i genocidu u Bosni i Hercegovini. Polazeći od komparativnog okvira Južnoafričke Republike, Ruande i Bosne i Hercegovine, autorica analizira izložbu koja povezuje iskustva aparthejda, genocida nad Tutsima i genocida u Srebrenici. Poseban naglasak stavljen je na ulogu memorijalnih i obrazovnih institucija u podsticanju kritičkog mišljenja, dijaloga i razumijevanja počinjenih zločina. Rad naglašava važnost priznavanja patnje žrtava, mehanizama pravde i obrazovanja kao ključnih elemenata suočavanja s prošlošću i izgradnje odgovornog pamćenja.

U radu autorice **dr. sc. Zilhe Mastalić Košuta**, više naučne saradnice Univerziteta u Sarajevu - Instituta za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava, **IZVORNA UTEMELJENOST I METODOLOŠKI APARAT U PROCESU DOKUMENTOVANJA ZLOČINA NAD SRPSKIM STANOVNIŠTVOM U SARAJEVU: KRITIČKA ANALIZA POPISA I IZVJEŠTAJA**, vrši se kritička evaluacija dostupnih popisa i izvještaja o ubijenim i nestalim civilima srpske nacionalnosti u Sarajevu tokom 1992–1995. godine. Autorica analizira pouzdanost objavljenih podataka kroz sistematsko poređenje izvora, identificiranje metodoloških i izvorskih problema, te utvrđivanje uzroka značajnih neslaganja među evidencijama. Posebno se ukazuje na činjenicu da su mnogi popisi nastajali u politički motiviranim i metodološki nekontroliranim okolnostima, uz nepostojanje jasnog identiteta žrtava, nedostatak provjere izvora, metodološku neujednačenost, višestruke greške, pogrešne identifikacije i čak evidentiranje živih osoba kao žrtava, što je dovelo do dezinformacija u javnom prostoru. Rad zaključuje da samo transparentan, standardiziran i naučno utemeljen metodološki pristup omogućava vjerodostojno dokumentiranje ratnih zločina.

U radu autorice **dr. sc. Merise Karović-Babić**, više naučne saradnice Univerziteta u Sarajevu – Instituta za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava Univerziteta u Sarajevu, i **mr. Elvire Toković**, operativne saradnice Instituta, **OPSADA I UBIJANJE STANOVNIKA SARAJEVA 1992. GODINE**, predstavljeni su rezultati istraživanja o broju, identitetu i okolnostima ubijenih stanovnika Sarajeva tokom prve godine opsade grada. Autorice primjenjuju precizno definiranu metodologiju i višestruku provjeru primarnih historijskih izvora kako bi utvrdile uzrok, način, vrijeme i mjesto smrti svake žrtve. Rad ukazuje na istraživačke izazove proizašle iz fragmentarnosti i nepotpunosti izvora u uslovima masovnih zločina, naročito u ranoj fazi opsade. Na osnovu kritičke analize i komparacije izvora, prezentirani su statistički podaci o 5.904 ubijene osobe u Sarajevu tokom 1992. godine, razvrstani prema relevantnim demografskim i okolnosnim kriterijima.

U radu autorice **Mersihe Jaskić, MA**, uposlenice Centra za društvena istraživanja Sarajevo, i **dr. sc. Jasmina Medića**, višeg naučnog saradnika Univerziteta u Sarajevu – Instituta za historiju, **PREŽIVJELE DAKAŽU**

ISTINU: ZLOČINI NAD ŽENAMA U LOGORU OMARSKA, analiziraju se zločini počinjeni nad zatočenicama u logoru Omarska u periodu od maja do augusta 1992. godine. Rad se zasniva prvenstveno na svjedočenjima preživjelih žena datim pred Međunarodnim krivičnim tribunalom za bivšu Jugoslaviju i Sudom Bosne i Hercegovine, koja predstavljaju ključne izvore za rekonstrukciju uslova u logoru i oblika počinjenog nasilja. Poseban fokus stavljen je na silovanja i seksualno zlostavljanje kao sistematske oblike torture i sredstva etničkog i rodno zasnovanog potčinjavanja. Autori naglašavaju značaj ženskih svjedočenja za razumijevanje ratnog nasilja iz rodne perspektive te njihov doprinos pravdi, naučnim istraživanjima i kulturi pamćenja.

U radu autorica **prof. dr. Pınar Akarçay**, direktorice Internacionalnog instituta za genocid i zločine protiv čovječnosti Univerziteta u Istanbulu, i **Hilal Ur**, magistricе studija genocida na istom Institutu, **“GENDERCIDE” AND RAPE AS STRATEGIC TOOLS IN GENOCIDE IN BOSNIA**, razmatra se genocid u Bosni i Hercegovini kroz rodnu perspektivu, s fokusom na sistematsko ubijanje muškaraca i masovno seksualno nasilje nad ženama kao sastavne dijelove genocidne strategije. Rad analizira genocid u Srebrenici kao primjer planskog “gendercida”, usmjerenog na uništavanje vojnog i demografskog potencijala bošnjačke zajednice te silovanje kao svjesno korištenog sredstva psihološkog, kulturnog i demografskog razaranja. Na osnovu presuda Međunarodnog krivičnog tribunala za bivšu Jugoslaviju i svjedočenja preživjelih, pokazuje se da seksualno nasilje nije bilo sporedna posljedica rata, već strateški instrument genocida.

U rubrici **BIBLIOGRAFIJA mr. sc. Sadžida Džuvčić**, lektorica na Univerzitetu u Sarajevu – Institutu za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava, daje pregled **TRIDESET GODINA IZDAVAČKE DJELATNOSTI INSTITUTA ZA ISTRAŽIVANJE ZLOČINAPROTIVČOVJEČNOSTIIMEĐUNARODNOG PRAVA (1995–2025): BIBLIOGRAFIJA PUBLIKACIJA**. Predstavljena su izdanja Instituta od prve publikacije, objavljene 1995. godine, do najnovijih izdanja. Bibliografske jedinice raspoređene su tematski, prema naučnim oblastima, što omogućava uvid u naučne oblasti koje su u okviru izdavačke djelatnosti Instituta najzastupljenije. Na taj način bibliografski

pregled ne predstavlja samo popis izdanja već i sistematičan prikaz kontinuiteta, tematskog usmjerenja i naučne dosljednosti izdavačke djelatnosti Instituta u periodu od tri decenije. Tematska organizacija publikacija omogućava sagledavanje razvoja istraživačkih interesa, dominantnih naučnih oblasti i metodoloških pristupa koji su obilježili rad Instituta od njegovog osnivanja do danas. Ovakav pregled afirmira ulogu Instituta kao ključne naučne institucije u oblasti istraživanja genocida i drugih zločina protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, te pruža pouzdanu osnovu za buduća istraživanja, evaluaciju dosadašnjih rezultata i planiranje daljnjeg izdavačkog i naučnoistraživačkog rada.

Na kraju Godišnjaka objavljene su Upute autorima kojima se definiraju osnovni akademski i tehnički standardi za pripremu i dostavljanje radova. Ovim putem Institut i Redakcija Godišnjaka upućuju otvoren poziv autorima iz Bosne i Hercegovine i inostranstva da dostave svoje originalne naučne i stručne radove iz oblasti istraživanja genocida, zločina protiv čovječnosti, ratnih zločina, međunarodnog humanitarnog i međunarodnog krivičnog prava, kao i srodnih disciplina. U tom kontekstu, strateško opredjeljenje Instituta jeste da se Godišnjak profilira kao jedan od vodećih naučnih časopisa posvećenih ovim temama u jugoistočnoj Evropi, zasnovan na visokim akademskim standardima, međunarodnoj otvorenosti i naučnoj relevantnosti. Na taj način Godišnjak nastoji osigurati kontinuitet, naučnu relevantnost i međunarodnu prepoznatljivost kao trajna obilježja ovog časopisa.

Sarajevo, decembar 2025.

Dr. sc. Muamer Džananović